

Veiligheidsbeleid IVN Noord-Groningen

Doodstil, 18 april 2024
versie 1.1

Inleiding en aanleiding

Algemeen

Grensoverschrijdend gedrag komt helaas vaak voor; ook binnen vrijwilligersorganisaties.

Grensoverschrijdend gedrag is elke vorm van gedrag of toenadering, in verbale, non-verbale, digitale of fysieke zin, die:

- door de persoon, die het ondergaat als gedwongen en/of ongewenst wordt ervaren;
- als doel of gevolg heeft de waardigheid van de persoon aan te tasten.

Voorbeelden zijn: seksuele intimidatie, discriminatie, agressie, uitsluiting, geweld en pesten.

Het kabinet heeft 30 mei 2023 ingestemd met de invoering van een nieuwe wet dat organisaties verplicht om iedereen te beschermen tegen ongewenst gedrag. Vanaf begin januari 2024 is deze wet van kracht. Deze nieuwe wet verplicht elke organisatie om een geschikt lokale contactpersoon aan te stellen die meldingen van ongewenst gedrag in vertrouwen kan behandelen.

Iedereen die deelneemt aan een activiteit van IVN heeft recht om beschermd te worden tegen ongepast en ongewenst gedrag.

IVN Noord-Groningen

Activiteiten worden binnen onze afdeling door vrijwilligers uitgevoerd. Die activiteiten willen we in een plezierige én veilige sfeer/omgeving laten gebeuren. Dit betekent dat, naast de aanwezigheid van een fysiek veilige (speel)omgeving en veilige materialen, alle leden zich ook veilig moeten kunnen voelen.

Voorop staat dat IVN-leden altijd respectvol met elkaar en anderen omgaan.

We hopen dat grensoverschrijdend gedrag binnen onze afdeling nooit voorkomt!
Met dit preventief beleid hopen we de kans op grensoverschrijdend gedrag te verkleinen.

Het veiligheidsbeleid IVN Noord-Groningen is mede tot stand gekomen middels het stappenplan van het landelijke IVN programma '**In veilige handen**'.

<https://ons.ivn.nl/voor-leden/in-veilige-handen-beleid>

Samenvatting

In dit rapport staan:

- Omgangsregels om seksueel overschrijdend gedrag en ander ongewenst gedrag te voorkomen;
- VOG-s (Verklaring Omtrent Gedrag);
- Contactgegevens van de landelijke vertrouwenscommissie en van onze vertrouwencontactpersoon (IVN Noord-Groningen).
- Hoe er wordt gehandeld als iemand een melding van ongewenst gedrag maakt.
- Hoe we onze activiteiten veilig kunnen laten verlopen.

Dit document is onder de aandacht gebracht van alle leden van onze afdeling via onze nieuwsbrief De Pommel van december 2023 en staat op de website van IVN Noord-Groningen onder de menukeuze 'Over de afdeling' (www.ivn.nl/afdeling/noord-groningen/).

Dit is geen statisch document. Zodra de situatie erom vraagt, zal dit document aangepast worden.

Hoofdstuk 1. Omgangsregels (conform landelijk IVN-beleid)

1. De IVN-afdeling staat voor goede omgangsvormen. Respect voor elkaar, gelijkwaardigheid, integriteit, eerlijkheid en veiligheid vormen hierbij centrale begrippen. Dit vormt de basis voor deze omgangsregels, zoals we die binnen onze IVN-afdeling hanteren.
2. Onder ongewenst gedrag wordt verstaan: geweld, agressie, bedreiging, discriminatie, pesten, seksueel grensoverschrijdend gedrag en machtsmisbruik. Al deze vormen van ongewenst gedrag kunnen een fysieke, psychische of verbale uitingsvorm hebben. Ook ongewenste aandacht, discriminerende, seksistische of andere beledigende of krenkende opmerkingen of grappen - mondeling of schriftelijk - worden als ongewenst gedrag beschouwd.
3. Ongewenst gedrag wordt binnen de IVN-afdeling niet getolereerd. Dit geldt voor IVN-vrijwilligers en voor deelnemers aan IVN-activiteiten. Hierbij gelden dezelfde normen en waarden die binnen de Nederlandse samenleving als 'normaal' worden beschouwd. Alle betrokkenen worden geacht elkaar met respect voor eigenwaarde te benaderen en te behandelen.
4. De IVN-vrijwilliger accepteert geen ongewenst gedrag van deelnemers of collega-vrijwilligers en neemt zelf geen initiatief tot ongewenst gedrag naar anderen.
5. Iedere IVN-vrijwilliger heeft het recht om deelnemers die zich schuldig maken aan ongewenst gedrag onmiddellijk uit te sluiten van verdere deelname aan de betreffende IVN-activiteit.
6. Het bestuur is gerechtigd om een IVN-vrijwilliger wegens ongewenst gedrag te royeren als lid. Zo kan het bestuur ook iemand die aan een IVN-activiteit deelneemt uitsluiten van verdere deelname indien hij of zij zich schuldig maakt aan ongewenst gedrag tegenover IVN-vrijwilligers of andere deelnemers.
7. In geval van ongewenst gedrag, kan de IVN-vrijwilliger, of de deelnemer van een IVN-activiteit - als slachtoffer (c.q. ouder/verzorger) of getuige - daarvan melding maken bij één van de bestuursleden van de IVN-afdeling.
8. In ernstige gevallen wordt in overleg met het slachtoffer melding/aangifte gedaan bij de politie.
9. In overleg met het slachtoffer neemt het bestuur gepaste maatregelen. Dit kan in de vorm van een gesprek, waarschuwing, berisping, royement of ontzegging van toegang.
10. Het slachtoffer en de melder worden geïnformeerd over de wijze waarop de melding of klacht is afgehandeld door het bestuur.
11. Het bestuur draagt er zorg voor dat IVN-vrijwilligers de inhoud van deze omgangsregels kennen. Ook zorgt het bestuur ervoor dat deelnemers aan IVN-activiteiten van deze regels kennis kunnen nemen.
12. Zo vaak als nodig, maar ten minste één keer in de drie jaar worden deze regels geëvalueerd door het bestuur en zo nodig bijgesteld.

Hoofdstuk 2. Gedragscode voor omgang met minderjarigen

De omgang met minderjarigen is niet altijd makkelijk. Het ene kind vindt het fijn als het bij pijn even een arm om de schouder krijgt, terwijl een ander kind niet aangeraakt wil worden.

Maar er is echter wel één heel duidelijke grens, namelijk dat seksuele contacten en handelingen tussen begeleiders en jeugdige deelnemers absoluut niet toelaatbaar zijn. Ook in het wetboek van strafrecht is iedere seksuele toenadering naar jeugdigen onder de 16 jaar strafbaar gesteld.

Het 'Protocol bij (een vermoeden van) seksueel misbruik' in het 'In Veilige Handen beleid' geldt voor alle afdelingen. Dit houdt in dat (vermoedens van) seksueel misbruik altijd moeten worden gemeld bij de landelijke vertrouwenscommissie. Er wordt altijd melding gedaan bij de politie.

<https://ons.ivn.nl/voor-leden/in-veilige-handen-beleid>

Daarnaast moet van vrijwilligers die jeugdactiviteiten begeleiden een (kopie van een) recente VOG (Hoofdstuk 3) bij het secretariaat aanwezig zijn.

Hoofdstuk 3. Verklaring Omtrent Gedrag (VOG)

Wat is een VOG

Een VOG is een verklaring waaruit blijkt dat uw (justitiële) verleden geen bezwaar vormt voor het vervullen van een specifieke taak of functie in de samenleving. Bij de beoordeling van een VOG-aanvraag kijkt Justitie of u strafbare feiten op uw naam heeft staan die een risico vormen voor de functie of het doel waarvoor u de VOG aanvraagt.

<https://www.rijksoverheid.nl/wetten-en-regelingen/>

Waarom een VOG

Onderzoek heeft aangetoond dat het vragen van een VOG aan vrijwilligers bijdraagt aan de veiligheid binnen een vrijwilligersorganisatie. Met zo'n verklaring toont de vrijwilliger aan dat hij of zij niet veroordeeld is voor ernstige delicten, zoals een zeden- of geweldsdelict.

We hopen dat we met VOG's een signaal af te geven dat we werk maken van veilig vrijwilligerswerk, zowel naar de leden als naar de ouders van eventueel deelnemende minderjarigen aan een activiteit. De VOG's moeten elke 3 jaar opnieuw opgevraagd te worden.

Wie

Bij het secretariaat zijn kopieën van VOG's van de volgende personen in het bezit:

- Ildilko Posta (vertrouwenscontactpersoon)
- Larry Gardiner (voorzitter)
- Auko Bleker (penningmeester)
- Hilde van Heuveln (secretaris)
- Johanna Klatter (algemeen bestuurslid en activiteitencoördinator)
- Arie Beemsterboer (assisteert bij jeugdactiviteiten en bij bomenknotten)
- Jan Langelaar (werkgroep NME Winsum e.o.)
- Peter Dijkstra (werkgroep NME Winsum e.o.)

Hoofdstuk 4. Vertrouwenspersonen en -contactpersonen

Hoofdstuk 4.1 Landelijke vertrouwenspersonen

Op basis van het In Veilige Handenbeleid heeft het overkoepelend landelijke IVN in 2023 een vertrouwenscommissie geworven om bescherming aan alle deelnemers, vrijwilligers en medewerkers te verlenen.

De leden van de vertrouwenscommissie zijn opgeleid en gecertificeerde vertrouwenspersonen (VP). Zij hebben daarnaast de mogelijkheid om de externe vertrouwenspersoon van de Arbodienst in te schakelen.

Contact

De vertrouwenscommissie bestaat uit Marij Urlings, Annemarie Prins Cilon en Leon Smet. Zij zijn per 1 januari 2024 officieel in functie en bereikbaar via vertrouwenscommissie@ivn.nl.

Hoofdstuk 4.2 Vertrouwenscontactpersoon

IVN Noord-Groningen heeft een eigen vertrouwenscontactpersoon (VCP). Ildikò Pòsta is in december 2023 benoemd tot Vertrouwenscontactpersoon van IVN Noord-Groningen. Ze heeft haar formele training voor deze functie inmiddels afgerond. Zij is van beroep pedagoog en ethicus met een wetenschappelijke masteropleiding aan de Rijksuniversiteit Groningen.

De Vertrouwenscontactpersoon:

- 1. Begeleidt het traject als er een melding binnenkomt** (zie Hfst 5)
Ze gaat in gesprek met de melder en bespreekt de mogelijke vervolgstappen die de melder kan nemen. De melder beslist, de VCP begeleidt.
- 2. Draagt bij aan de preventie van ongewenst gedrag**
De VCP adviseert en stimuleert het bestuur om preventieve maatregelen te nemen. Het bestuur van IVN Noord-Groningen gaat minimaal één keer per jaar met de VCP in gesprek voor een advies op basis van een checklijst. Met als doel om ongewenst gedrag te voorkomen en om kwaliteitsverbetering in het opvangen van meldingen te bevorderen.

Contact

Ildikò Pòsta
Simon van Hasseltstraat 2
9628 DC Siddeburen
☎ 06-16653340
✉ postaildi1@gmail.com

Hoofdstuk 5. Wat als iemand een melding maakt van ongewenst gedrag

Sommige stappen zijn de verantwoordelijkheid van het bestuur van IVN Noord-Groningen en sommige stappen voert het landelijke IVN organisatie uit.

Gesprek aangaan

Bij een melding maakt de VCP een afspraak voor een gesprek met de melder. Het gesprek is vertrouwelijk. De rol van de VCP is om

- a. goed te luisteren naar het verhaal van de melder;
- b. de mogelijke vervolgstappen met de melder te bespreken.

De VCP moet bij de eventuele vervolgstappen de melder goed begeleiden, maar de melder beslist zelf hoe zij of hij verder wilt.

Na het gesprek stemt de VCP een kort verslag op.

Eventueel doorverwijzen

De VCP lost het probleem zelf niet op, maar begeleidt de melder in het vinden van een acceptabel en passende oplossing. Als de melder denkt dat het niet mogelijk is om het probleem op te lossen binnen de afdeling, dan kan de VCP ze doorverwijzen naar

- a. een vertrouwenspersoon (VP). Zie vorig hoofdstuk.of;
- b. een externe onafhankelijke organisatie

De VP is iemand met een officiële beroepsopleiding die meerdere gesprekken voert met de melder. Onze interne VP is in dienst bij IVN en doet onderzoek naar het incident om herhaling te voorkomen.

Verslag naar bestuur afdeling

De VCP stuurt het verslag dat ze heeft gemaakt n.a.v. het gesprek met de melder naar het bestuur van IVN Noord-Groningen. Het verslag moet zo zijn opgesteld dat het niet herleidbaar is naar de melder. Binnen het bestuur is één aanspreekpunt voor grensoverschrijdend gedrag.

Alle informatie over de melder zelf en over het desbetreffende incident worden altijd vertrouwelijk behandeld met uitzondering als er sprake is van een strafbaar feit. In het laatste geval is IVN natuurlijk verplicht de juiste autoriteiten in te schakelen om kwetsbare mensen te beschermen. Het bestuur slaat de rapportage op conform de privacywet (AVG) en de VCP bewaart het niet.

Dader een IVN-er van de afdeling

Sommige incidenten kunnen mogelijk veroorzaakt zijn door andere IVN-leden van onze afdeling.

Het bestuur wordt dan op de hoogte gebracht, zonder te weten wie beschuldigd is.

Het bestuur moet dan op de situatie reageren. Als de melder niet tevreden is met de uitkomst, kan zij of hij een formele klacht indienen over het bestuur.

Bijzondere omstandigheden

Als de veiligheid van een kind, een deelnemer, lid, vrijwilliger, of medewerker in gevaar is, óf als er sprake is van een ernstige strafbaar feit, kan het bestuur de VCP vragen om de anonimiteit van de melder op te heffen. In deze specifieke situatie moet de VCP haar antwoord geven aan de vragen van de juiste betreffende autoriteiten.

Hoofdstuk 6. Hoe werken we veilig

Alle risico's bij een activiteiten vermijden is ondoenlijk en soms ook niet wenselijk.

Zo leert een kind sneller en beter door zich één keer aan een brandnetel te prikken, dan dat iemand 10 x keer 'pas op, die plant prikt' zegt.

Omgaan met risico's betekent:

- grenzen leren verkennen en verleggen;
- motoriek ontwikkelen;
- zelfvertrouwen en weerbaarheid opbouwen;
- verantwoordelijkheid leren nemen;
- leren omgaan met spannende situaties.

Maar risico's die kunnen leiden tot (levens)gevaarlijk letsel en ongewenst gedrag moeten we natuurlijk vermijden. Daarom hebben we gekeken naar die situaties die gevaar op kunnen leveren.

6.1 Algemeen

1. Alleen personen waarvan we een VOG hebben, waarin staat dat er geen bezwaren zijn voor het uitvoeren van IVN-activiteiten met minderjarigen, mogen jeugd begeleiden.
2. Er is altijd een EHBO-doos mee, die vooraf geïnspecteerd wordt op volledigheid.
3. We vragen altijd een volwassene om hun kind te begeleiden en wijzen erop dat zij verantwoordelijk zijn voor het welzijn van hun kind, omdat wij niet alle kinderen tegelijk in de gaten kunnen houden.
4. We behandelen alle kinderen hetzelfde (geen voortrekkerij of negeren van kinderen);
5. Kinderen moeten altijd in zicht blijven.
6. Begeleiders hebben naast activiteit gerelateerde contacten geen privécontacten met minderjarigen die zij begeleiden.
7. Eén op één contact tussen minderjarigen en vrijwillige medewerkers wordt voorkomen.
8. We stimuleren mondigheid van minderjarigen.
9. We vermijden lichamelijk contact
10. We vermijden activiteiten waarbij begeleiders en deelnemers zich kunnen afzonderen

6.2 Jeugdactiviteiten

Slootjesdag

- Bij risicovol weer (bv onweer, heel veel regen o.i.d..) wordt de activiteit afgelast c.q. verschoven.
- We vragen vooraf aan de kinderen of ze een zwemdiploma hebben. Kinderen die geen zwemdiploma hebben worden extra goed in de gaten gehouden.
- In de aankondiging vooraf wordt geadviseerd laarzen aan te hebben, met het oog op bloedzuigers en vies water (kans op ziekte van Weil en infectieziekte)
- De activiteit wordt gehouden in een ondiepe plas, met een langzaam aflopende kant.
- Na afloop wijzen we erop dat kinderen gecontroleerd dienen te worden op teken.
- In de mailing vooraf melden we dat een extra setje kleren verstandig is, zeker als het koud weer is en de kinderen snel afkoelen als ze nat worden.
-

Paddenstoelenexcursie

- Bij risicovol weer (bv onweer, heel veel regen o.i.d..) wordt de activiteit afgelast c.q. verschoven.
- Paddenstoelen worden niet geplukt.
- Na afloop wijzen we erop dat kinderen hun handen moeten wassen.
-

6.3 Overige activiteiten

Bomen knotten

- Het materiaal, zoals ladders en zagen worden vooraf gecontroleerd op deugdelijkheid.
- Er zijn werkhandschoenen en veiligheidsbrillen aanwezig
- We werken met handzagen en snoeischaars, geen kettingzagen e.d.
- Deelnemers die voor het eerst gaan knotten worden mondeling voorzien van een veiligheidsinstructie.
- We houden pauzes; een koffie- en een lunchpauze. Tijdens de lunchpauze is er voor iedereen soep en fruit.
- We letten op elkaar
 - is iemand moe
 - niet onder iemand staan die aan het zagen is
 -
- Er wordt gewerkt conform de regels van Landschapsbeheer Groningen m.b.t. 'Onderhoud knotbomen'. Het originele document is in bezit van Johanna Klatter. Afbeeldingen uit dit document staan op dezelfde IVN website als dit rapport onder de naam 'Onderhoud knotbomen'.

